

TeleCom UPDATE

JAARGANG 8 EDITIE 46

HET MANAGEMENTBLAD IN TELECOM, IT EN MEDIA

A photograph of two men sitting at a wooden table in a meeting. The man on the left has long hair and glasses, wearing a grey jacket. The man on the right is balding, wearing a dark pinstriped suit and a red and blue striped tie. A large, dark, conical pendant lamp hangs from the ceiling, casting light on the table. The background is a plain, light-colored wall.

R.I.P.
nearshoring?

Levi9 versus Accenture

Bernhard van Oranje - Tom Loozen

NEDERLAND WORDT SLIMMER
MET GLASVEZELNETWERKEN

OPERATORS MISSEN
OMZET DOOR APPS

FOCUS GOVERNMENT & ICT:
MEER MET MINDER DOEN

‘Nederland moet in 2020 wereldwijd tot de Top Drie behoren op het gebied van glasvezel infrastructuur met een landelijk dekkingpercentage van 80 procent’

Fiber to the Home Platform Nederland

GLASVEZEL ALS INTELLIGENTIEPIL VOOR NEDERLAND

Nederland moet in toenemende mate een kenniseconomie worden. Daar lijken de politiek, de academische wereld én het bedrijfsleven het inmiddels wel roerend over eens. Om die stap te kunnen maken, is niet alleen goed onderwijs een noodzaak. Een vergaande digitalisering van Nederland is eveneens een onontbeerlijke factor. En daar speelt een snelle - en toekomstbestendige - netwerkinfrastructuur een belangrijke rol. Niet verwonderlijk genoeg, vindt die stelling bij het Fiber to the Home Platform Nederland bijval. Een gesprek met Jan Davids, voorzitter van deze club van glasvoorvechters.

Tekst & fotografie: Paul Teixeira

Allereerst maar een constatering. De grootste operator in Nederland, KPN, krijgt bij elke presentatie van financiële cijfers van de verzamelde pers steevast een vraag voorgeschoteld over de stand van zaken op het gebied van de zogenoemde 'verglazing' van zijn netwerkinfrastructuur. En telkens weer moet de bedrijfsleiding toegeven dat het minder hard gaat met het uitbreiden van het glasvezelnetwerk dan oorspronkelijk wenselijk werd geacht. Het is een kwestie van investeringsruimte vinden en beschikbaar stellen. Glasvezel in de grond stoppen, is een redelijk kostbare aangelegenheid. En KPN is niet de enige operator die tot dat inzicht is gekomen. Andere branchegenoten kampen met dezelfde zakelijke realiteit.

Voorvechters van een Nederlandse, op digitale leest geschoei- de, kenniseconomie is de langzame uitrol van glasvezel in de vaderlandse bodem een doorn in het oog. Snelle netwerkinfrastructuur is onontbeerlijk als aanjager en voedingsbodem voor innovatieve high tech-diensten. De roep om meer stimulering door de overheid is dan ook vrij snel te horen. En hier en daar wordt die noodkreet ook gehoord. Zo heeft de gemeente Amsterdam een voortrekkersrol op zich genomen door de aanleg van een lokaal glasvezelnetwerk zeer actief te promoten. Ook de provincie Limburg wil graag meer glas in de grond en is, bij monde van gedeputeerde Jos Hessels, al een tijdje driftig op zoek naar commerciële partijen die een dergelijke visie delen. Het provinciale bestuur heeft er zelfs een potje van 100 mil- >>

joen euro (overgehouden aan de verkoop van energiebedrijf Es-sent, waar het aandeelhouder van was) voor over. Tegelijkertijd klonken er vorig jaar de nodige kritische geluiden over de mogelijke financiële participatie van de overheid in glasvezelprojecten. Zo kwamen de waakhonden Opta (toezichthouder telecommunicatie en post) en NMa (mededingingsautoriteit) met een gezamenlijke open brief waarin zij stelden dat subsidies achterwege zouden moeten blijven. De markt moest maar zelf het werk doen, zo vonden de twee.

In dit tijdsgewricht opereert het medio 2009 opgerichte 'Fiber to the Home Platform Nederland'. De stichting heeft tot doel 'het bevorderen van de aanleg van glasvezel' en kent leden van een divers pluimage; van glasvezelpartijen tot hardwarefabrikanten, Nederlandse overheden en dienstenaanbieders. De stichting denkt zelf dat een nagenoeg landelijke uitrol van dergelijke snelle netwerkinfrastructuur tien tot vijftien jaar in beslag zal nemen. In de doelstellingen van de stichting is onder andere opgenomen dat Nederland in 2020 wereldwijd 'tot de Top Drie moet behoren op het gebied van glasvezel infrastructuur met een landelijk dekkingspercentage van 80 procent'.

GEEN OVERKOMELIJK PROBLEEM PROBLEEM

Het Fiber to the Home Platform Nederland heeft een loffelijk en ambitieus streven. Zoveel is duidelijk. Meer dan genoeg aanleiding om Jan Davids, voorzitter van het bestuur van het FttH-platform de prangende vraag 'Hoe staat het met de verwezenlijking van dat doel' te stellen.

Jan Davids lijkt de meest voor de hand liggende persoon om die vraag te beantwoorden. Niet alleen omdat hij voorzitter van het FttH Platform Nederland is, maar ook vanwege zijn dagelijkse rol als directeur Corporate en Business Development bij Reggefiber (een joint venture van investeringsmaatschappij Reggeborgh en operator KPN), uitbater van glasvezelnetwerkinfrastructuur bestemd voor de particuliere markt. Populair gezegd: de Nederlandse huishoudens.

Eerst maar eens kijken hoever Reggefiber, immers de grootste glasvezelpartij in Nederland, is met zijn glasvezelnetwerk. "Wij hebben op dit moment zo'n 700.000 aansluitingen", zegt Davids. Dat aantal had nog wat hoger kunnen zijn, maar onder andere door slechte weersomstandigheden gedurende de winter in de laatste twee jaar (lees: te koud om te graven) is het tempo van de verglazing minder hoog gebleken. Dat lijkt ook te gelden voor de algehele uitrol van glasvezelinfrastructuur in Nederland. Daar waar de diverse kabinetten en adviesorganen en door de overheid in het leven geroepen innovatie-clubs al jaren roepen dat snelle netwerken onontbeerlijk zijn voor de digitale variant van de Nederlandse economie, lijkt de aanleg van dergelijke infrastructuur tot dusver geen gelijke tred te houden. Jan Davids is het echter niet eens met die constatering. "Er is geen onoverkomelijk probleem op dat gebied. Van het totale aantal huishoudens in Nederland, circa 7 miljoen, is alleen al door Reggefiber nu zo'n 700.000 aangesloten op een glasvezelnetwerk. Als je dat relateert aan het aantal huishoudens dat in Nederland op een rendabele manier kan worden aangesloten, dan praat je al snel over een penetratie van 15 tot

'De vraag naar meer bandbreedte in Nederland wordt alleen maar groter. En dan moet je wel glasvezel-infrastructuur hebben'

FttH Platform Nederland in vogelvlucht

FttH Platform Nederland-voorzitter Jan Davids heeft door de jaren heen een aardige staat van dienst weten op te bouwen in de Nederlandse telecommunicatiemarkt.

Voordat hij op zijn huidige post van voorzitter FttH Platform Nederland/Directeur Corporate en Business Development Reggefiber terecht kwam, is Davids als vice-voorzitter van Nederland BreedbandLand actief geweest. Min of meer tegelijkertijd was hij werkzaam bij operator KPN als senior consultant Corporate Strategy.

De loopbaan van Jan Davids lijkt zich ook in het verdere verleden te kenmerken door een mix van commerciële functies en non-profit activiteiten. Zo was hij als commissaris actief bij nl.tree toen hij de post van algemeen secretaris bekleedde bij kabelboer Casema (tegenwoordig onderdeel van Ziggo). Daarvoor was Davids ondermeer bestuurslid bij de Internet Society Netherlands en de branchevereniging Nederlandse Internet providers. Aan de commerciële kant opereerde hij rond die tijd als managing director van de Nederlandse Kabel Exploitatie Maatschappij en als adjunct-directeur bij VECAI (van 1985 tot 1996). Jan Davids is afgestudeerd aan de HTS Dordrecht.

20 procent. En ja, het is de bedoeling dat uiteindelijk heel Nederland 'aan het glas gaat' en dat zal ooit ook wel gebeuren. Wat je ziet, is dat op middellange termijn tussen de 30 en 60 procent van de huishoudens rendabel valt aan te sluiten. Dit is van een aantal factoren afhankelijk, waarvan regulering er één van is. Maar een dekking van 100 procent? Ook de kabelbedrijven hebben dat niet, die zitten na heel veel jaren op 90 tot 95 procent dekking." Juist voor die 'onrendabele gebieden' dreigt redding te komen vanuit Brussel. De Europese Unie

schijnt te beschikken over diverse subsidiepotjes waarmee dergelijke regio's toch op snelle netwerkinfrastructuur kan worden aangesloten. Afke Schaart, lid van de Tweede Kamerfractie van de VVD, heeft dit aangestipt in een motie gericht aan Maxime Verhagen, minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Deze motie, waarin gevraagd wordt om er voor te zorgen dat 'heel Nederland voor 2020 snelle internettoegang krijgt', is in december 2010 met een Kamermeerderheid aanvaard.

In Nederland is ondertussen een ander initiatief van de grond gekomen. Een aantal kapitaalkrachtige pensioenfondsen (ABO, PGGGM en het Pensioenfonds Vervoer) zijn in een investeringfonds van het Bouwfonds Reim gestapt. Het zogenoemde Communication Infrastructure Fund (CIF) heeft een bestedingskracht van bijna 1 miljard euro, wat deels kan worden aangewend voor de aanleg van glasvezelnetwerken. Doel van het CIF is de aanleg van een grootschalig glasvezelnetwerk in Nederland. Binnen tien jaar zou een dergelijke infrastructuur >>

werkelijkheid moeten zijn. Net als Reggefiber wil ook CIF er een 'open netwerk' van maken waarop iedere geïnteresseerde partij (van kabelaar tot traditionele operator) tegen betaling gebruik van kan maken.

GLAS OF COAX?

Het aantal glasvezelaansluitingen is niet het enige criterium waar eenieder naar kijkt. Het gebruik van het netwerk is minstens net zo belangrijk. Ook hier zorgt het FttH Platform Nederland nu op een gemiddelde bezettingsgraad van iets meer dan 30 procent. Dat lijkt laag, maar als je kijkt naar de glasvezelnetwerken die al langer liggen, dan is de bezettingsgraad daar 60 tot 70 procent. Verder hebben wij als glasvezelplatform ook de marktontwikkelingen mee. Neem alleen al de opkomst van de distributie van video via het netwerk; dat moet allemaal tegelijkertijd naar verschillende afnemers. Het glasvezelnetwerk kan dat makkelijk aan. In het algemeen kun je overigens stellen dat de vraag naar meer bandbreedte in Nederland alleen maar groter wordt. En dan moet je wel glasvezelinfrastructuur hebben. De oude netwerken krijgen het immers alleen maar moeilijker als consumenten meer data gaan versturen. Dat zijn ontwikkelingen die ook door de overheid en de beleidsmakers worden gezien."

Dat de overheid en beleidsmakers eendrachtig zijn in het signaleren van de nood aan snelle glasvezelnetwerken is niet geheel evident. Zo maakte de mede door de Nederlandse overheid in het leven geroepen Taskforce Next Generation Networks (beter bekend als de Taskforce Supersnel Breedband) medio maart 2010 zijn bevindingen wereldkundig over de positie van Nederland op het gebied van breedbandige internettoegang. Een van de belangrijkste conclusies van de Taskforce? Nederland bevindt zich nog immer in de kopgroep van de wereld als het gaat om de snelle toegang tot internet. Wel moeten er de nodige investeringen worden gedaan om die 'koppositie' te handhaven. Maar of dat glasvezel of iets anders moet zijn? Dat liet de Taskforce aan de gemeenten, provincies en woningcorporaties over. Die werden ook geacht de nodige stimuleringsmaatregelen - inclusief het onder strikte voorwaarden financieel participeren in breedbandprojecten - te ontploien.

Koren op de molen van de glasvezelsector, zou je zeggen. De kabelexploitanten, verenigd in de belangenclub NLkabel, gooiden echter daags voor de publicatie van het NGN-advies roet in het eten. Zij lieten het adviesbureau Deloitte onderzoek uitvoeren waaruit onder andere bleek dat de huidige coax-infrastructuur meer dan genoeg ruimte bood voor de huidige en toekomstige honger naar breedband. Een bevinding die bij het FttH Platform Nederland destijds in het verkeerde keelgat schoot. >>

‘Binnen een jaar of tien valt tussen de 30 en 60 procent van de huishoudens rendabel aan te sluiten’

De vraag dient zich dan ook aan: heeft Nederland inderdaad nood aan glasvezel als snelle drager of voldoet de bestaande co-ax-infrastructuur van de kabels voorlopig nog? “Juist met het stijgen van bijvoorbeeld dat videoverkeer over het netwerk, gaat de bestaande infrastructuur vastlopen”, zegt Davids heel beslist. “En dan hebben wij het alleen nog over downloads. Je ziet echter steeds meer dat mensen ook de nodige zaken uploaden, zoals foto’s en eigen videomateriaal.” Bij glasvezel is de bandbreedte symmetrisch, in tegenstelling tot de andere netwerkinfrastructuren. En dat zorgt, zo stelt de voorzitter van het FttH Platform Nederland, voor de nodige voordelen. Hij wijst op het Brabantse plaatsje Nuenen, dat zo’n 8.000 inwoners heeft. Daar is in 2005 door een coöperatie - OnsNet Nuenen geheten en Reggefiber - een glasvezelnetwerk aangelegd. “Je ziet dat daar het down- en uploadverbruik symmetrisch is: de hoeveelheid bits die Nuenen binnenkomen en uitgaan, zijn nagenoeg gelijk. Het is het levende bewijs dat een ruim aanbod aan capaciteit ook gebruik oplevert.” •

FttH Platform Nederland in vogelvlucht

Het FttH Platform Nederland is opgericht in het najaar van 2009.

Het FTTH Platform Nederland is in een stichting ondergebracht. Het bestuur wordt samengesteld uit (nu 65) organisaties die in het platform participeren. Via een jaarlijkse participantenbijeenkomst en via deelname aan de werkgroepen geven zij gezamenlijk het beleid vorm.

Deelnemende partijen komen uit de infrastructuur, technologie, lagere overheid (gemeenten, provincies), onderzoek, media, woningbouw. Maar ook andere partijen die zich verbonden voelen met de doelstellingen van het platform kunnen lid worden.

Naast een bestuur is ook een Raad van Advies (RvA) ingesteld, onder leiding van oud-politicus en oud-burgemeester van Den Haag Wim Deetman. De RvA bestaat uit sleutelfiguren uit politiek, wetenschap en bedrijfsleven, die het platform een warm hart toedragen en de doelstellingen onderschrijven.

Voor de realisatie van de doelstellingen van het Platform zijn een aantal werkgroepen ingericht. Deze worden gevormd door vertegenwoordigers van de participanten en formuleren elk een eigen programma. Deze plannen vormen de leidraad voor het beleid in de eerste vijf jaar (2010-2015). Op basis daarvan worden lobby-inspanningen en concrete doelen geformuleerd.

Werkgroepen zullen actief de samenwerking met andere vergelijkbare (internationale) organisaties zoeken, om te voorkomen dat er dubbel werk plaats vindt.

Op basis van overleg met de participanten zijn vijf werkgroepen ingesteld, die elk een eigen beleids- en activiteitenplan opstellen. Daarbij zal er gericht aandacht zijn voor het ontwikkelen van business cases, facts & figures en innovatie. De vier werkgroepen zijn:

- Innovatie en dienstenontwikkeling
- Maatschappelijke relevantie & PA
- Financiering & businessmodellen
- Techniek
- Publiciteit

Namens het Platform nemen bestuursleden en leden van de Raad van Advies actief deel aan debatten over glasvezel(toepassingen). Het Platform organiseert regelmatig bijeenkomsten en informeert het de participanten over relevante onderwerpen.

Ook organiseert het Platform :

- een jaarlijks diner voor genodigden en participanten
- een jaarlijks congres over de ontwikkelingen in de Nederlandse FttH-sector
- een website met een besloten deel voor participanten waar inhoudelijke documenten en onderzoeken worden gepubliceerd en een e-nieuwsbrief per kwartaal
- presentatiesheets over het Platform, die participanten kunnen gebruiken bij lezingen, en dergelijke.

Bron: FttH Platform Nederland